

L'efecte Mayor Oreja

«L'escenari d'alta participació que es pronostica i es promou no és suficient, des del meu punt de vista, per produir una victòria unionista»

L'única possibilitat que el tripartit del 155 pogués guanyar les eleccions d'aquest dijous passava per la desmobilització o boicot parcial dels votants independentistes. A aquestes alçades, un escenari d'aquest tipus sembla bastant inversemblant. La mobilització de tots els sectors socials sembla bastant alta, entre d'altres coses per l'expectativa creada (artificialment o no) sobre la possibilitat d'un canvi en la correlació de forces.

L'escenari d'alta participació que es pronostica i es promou no és suficient, des del meu punt de vista, per a produir una victòria unionista. Només seria possible si anàs acompanyada de transferències significatives provinents de sectors independentistes descontents. Bàsicament perquè la participació ja va ser molt alta a les últimes eleccions i no va tenir l'efecte esperat per alguns.

Potser és cert que una majoria dels nous electors provinents de l'abstenció acabaran a partits unionistes. Però també és cert que això es pot veure compensat per l'entrada de nous electors joves i sobretot per guanys independentistes provinents de partits no independentistes. No hem d'oblidar que per equilibrar la balança és suficient que l'independentisme guanyi un votant per cada dos abstencionistes que guanyi el bloc unionista.

Alguna vegada ja he comentat que aquestes eleccions del 21-D em recorden a les de 2001 al País Basc. En aquella cita electoral es donava per fet que l'altíssima participació (fins ara la més alta de la història en unes eleccions autonòmiques) podria donar lloc a una victòria dels partits estatals. El cert, però, és que PP (en coalició amb Unidad Alavesa) i PSOE no varen sumar cap escó als que ja havien tret a les anteriors eleccions.

El detonant per a la convocatòria anticipada d'eleccions va ser aleshores la ruptura de la treva per part d'ETA, dinamitant així els acords de Lizarra entre el PNB i l'Esquerra Abertzale. El trauma polític que això va provocar a la societat basca és de naturalesa molt diferent al que ha viscut Catalunya els últims mesos, però d'intensitat equiparable. El bloc ?constitucionalista? (terme que, per cert, es va popularitzar en aquelles eleccions) ho va donar tot per derrotar el nacionalisme basc. Aquella també va ser una campanya d'Estat, d'una intensitat equivalent a la que es viu a Catalunya.

La clau del fracàs espanyolista en aquelles eleccions va ser, sens dubte, l'efecte Mayor Oreja. L'exministre del PP era aleshores un dels més ben posicionats per ser successor d'Aznar. El PP ja era el principal partit de l'oposició, i comptava amb el suport dels socialistes bascos per ser investit. Les enquestes publicades aleshores donaven credibilitat a l'escenari de canvi. A l'hora de la veritat, però, es considera que la radicalitat del candidat va espantar els votants més moderats, fins al punt que varen tancar files amb el PNB per barrar el pas al PP i li varen donar un resultat històric a Ibarretxe.

Durant els primers dies d'aquesta campanya, des de diversos llocs es va intentar promocionar Iceta i el PSC com a alternativa unionista. Sens dubte alguna cosa devia tenir a veure amb l'intent de prevenir un efecte Arrimadas, potencial mobilitzador de l'independentisme. Totes les enquestes confirmen ja el naufragi de l'operació, i donen Ciutadans com l'opció que liderarà el camp unionista.

El suport dels mitjans de comunicació, l'omnipresència de la seua propaganda i la prepotència del seu discurs acaben de donar credibilitat a l'escenari de la victòria dels partits del

155. El fet que aquest bloc sigui liderat per l'ala més radical recorda molt l'escenari basc de 2001. I diria que ja han aconseguit fer prou por a l'electorat dubtós per mobilitzar-lo en contra. Veurem dijous a Arrimadas amb cara de Mayor Oreja?